

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА  
Навчально-науковий інститут журналістики  
Кафедра кіно- і телемистецтва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»  
Заступник декана/директора  
з навчальних робіт  
Віталій КОРИСІВ

«01» вересня 2022 року



**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ  
ПРОФЕСІЙНА СЦЕНАРНА ТА РЕЖИМЕРСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ**

галузі знань  
спеціальність  
освітній рівень  
освітня програма  
вид дисципліни:

**02 культура і мистецтво**  
021 аудіовізуальне мистецтво та виробництво  
перший (бакалаврський)  
Сценарна майстерність і режисура кіно та телебачення  
обов'язкова

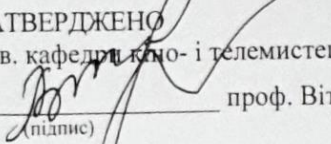
Форма навчання денна  
Навчальний рік 2022 / 2023  
Семестр 5/6  
Кількість кредитів ECTS 10(4/6/)

Мова викладання, навчання та оцінювання українська  
Форма заключного контролю екзамен  
Викладач: Мужук Леонід Петрович, народний артист України, професор кафедри кіно-телемистецтва.

Пролонговано: на 20\_\_ /20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_) «\_\_»\_\_  
20\_\_р. (підпис, ПІБ, дата)

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_) «\_\_»\_\_  
20\_\_р. (підпис, ПІБ, дата)

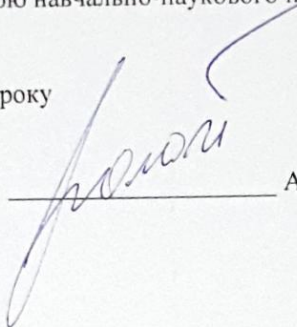
Розробник(и): **Мужук Леонід Петрович**, народний артист України, професор  
кафедри  
кіно-і телемистецтва

ЗАТВЕРДЖЕНО  
Зав. кафедри кіно- і телемистецтва  
  
\_\_\_\_\_ проф. Віта ГОЯН  
(підпис)

Протокол № 13 від «24» червня 2022 р.

Схвалено науково-методичною радою навчально-наукового інституту журналістики

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії \_\_\_\_\_ Анастасія ВОЛОБУЄВА  


**Мета дисципліни** - вивчення студентами мистецької специфіки кінематографічної творчості у нерозривній спільній фаховій взаємодії двох її основних частин - мистецтва сценарію (драматургії) і режисури як практичної психології і універсального мистецтва створення екранного твору; набуття студентами знань та навичок створювати аудіовізуальні твори різних родів, видів, жанрів, забезпечувати їх високий інформаційний та художній рівень виконавської майстерності, здійснювати фундаментальні та локальні дослідження в цій сфері.

## **2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності):**

1. Знати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою аудіовізуального мистецтва та виробництва; базові творчі принципи екранної творчості і художньо-естетичну природу аудіовізуального мистецтва; особливі вимоги до роботи на зйомках, у прямому ефірі, підготовки телевізійних програм різних жанрів; концептуально-видові та стилістичні стандарти телевізійного ефіру; принципи видового та родового поділу драматургії мистецтв; природу та суть конфлікту; природу і види дії у творі; способи творення характерів персонажів; принципи аналізу екранної продукції щодо її художніх та медійних особливостей; фінансово-адміністративні принципи організації мистецьких заходів, діяльності виробничих колективів, телевізійних каналів та інших закладів аудіовізуальної сфери та виробництва; сучасні драматургічні й режисерські мистецькі технології в аудіовізуальному мистецтві та виробництві

2. Вміти аналізувати аудіовізуальний твір з огляду на сукупність усіх його компонентів; характеризувати драматургічні засоби виразності у практичній діяльності сценариста і режисера в процесі творення різножанрових фільмів і телепередач; втілювати свій авторський задум у формі сценарію ігрового та неігрового фільму і виконувати режисерську постановку фільмів та телевізійних програм; інтерпретувати художній образ аудіовізуальними засобами; здійснювати ділову комунікацію; опрацьовувати кінознавчу літературу, узагальнювати та аналізувати аудіовізуальний матеріал, створювати та реалізувати власні художні концепції у творчо-виробничій діяльності; застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології творчо-виробничої діяльності; виявляти високий рівень творчості, артистизм.

3. Володіти елементарними навичками спостереження, методами зйомок ігрового і неігрового кінематографічного матеріалу і відбором відзнятого матеріалу для подальшого монтажу та озвучення в процесі виробництва екранної продукції; аргументовано висловлювати свою думку в формі відгуку або рецензії.

**3. Анотація навчальної дисципліни:** дисципліна має на меті формування в здобувачів вищої освіти фахову здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та вирішувати практичні проблеми в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва, що передбачають системне застосування методів теорії, історії аудіовізуального мистецтва та виробництва; оволодіння методами та прийомами редакторсько-сценарної, режисерської продюсерської, творчо-виробничої діяльності при створенні (виробництві) аудіовізуальних творів.

**4. Завдання (навчальні цілі):** практично застосовувати набуті теоретичні знання в практичній сценарно-режисерській діяльності; навчитися ефективно користуватись специфічним розмаїттям виражальних засобів екранних мистецтв; опанувати режисерською мовою аудіовізуального твору.

Дисципліна сприяє формуванню належного світоглядного рівня майбутнього сценариста-режисера, допомагає йому стати всебічно культурною та освіченою людиною – як у мистецькому, так і в суспільному розумінні.

### Дисципліна спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

Знання основ драматургії як першооснови екранної образності.

Здатність до специфічного (покадрового, звуко-зображального) мислення.

Здатність до створення художнього образу засобами аудіовізуального мистецтва, використовуючи асоціативно-образне мислення та чуттєве сприйняття оточуючої дійсності.

Спроможність спостерігати, відбирати, розрізняти, типологічно доцільно компонувати, цілеспрямовано формувати і використовувати змістовні рівні аудіовізуального твору: інформаційний, виразний, образний.

Вміння пошуку та відбору фактів, подій, явищ, які становитимуть тематичну основу екранного продукту, використовуючи різні джерела та методики одержання інформації.

Здатність формувати задум майбутнього екранного твору, розвивати і збагачувати його разом з іншими учасниками творчого процесу.

Вміння здійснювати аналіз екранної продукції щодо її художніх та медійних особливостей, технологічних знахідок та труднощів на всіх стадіях виробництва, визначати специфіку твору.

Спроможність організовувати творчо-виробничу підготовку до зйомок, озвучування тощо.

Спроможність організовувати знімально-постановочну роботу над екранним твором.

Здатність організовувати та проводити на належному художньому рівні різного виду монтаж з різним ступенем трансформації вихідного матеріалу.

Здатність підготувати відзнятий матеріал для подачі у ефір.

Здатність використовувати в практичній діяльності сучасні технологічні можливості творчого процесу.

Вміння здійснювати керівництво творчо-технологічною групою.

Базові знання методів і прийомів сучасного менеджменту в галузі аудіовізуального мистецтва, базові навички фінансового та адміністративного забезпечення кіно-, телевиробництва.

Розуміння ролі цільової аудиторії в процесі виробництва і споживання масової інформації, знання специфіки аудиторії сучасних українських ЗМІ та основних методів її вивчення.

### 5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та <u>пороговий</u> критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати базові творчі принципи екранної творчості і художньо-	Лекції, семінарські заняття	Тести	10

	<i>естетичну природу аудіовізуального мистецтва;</i>			
1.2	<i>Знати вимоги до роботи на зйомках, у прямому ефірі, підготовки телевізійних програм різних жанрів;</i>	<i>Лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>	<i>10</i>
1.3.	<i>Знати способи творення кінематографічного образу, характери екранних персонажів</i>	<i>Лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>	<i>10</i>
1.4	<i>розуміти перспективи аудіовізуального мистецтва, національний досвід українського кіно, його історичні уроки та традиції українського кінематографа і телебачення</i>	<i>Лекції, семінарські заняття</i>	<i>Екзамен</i>	<i>10</i>
2.1	<i>Вміти втілювати свій авторський задум у формі сценарію ігрового та неігрового фільму</i>	<i>Семінарські заняття, самостійна робота над проектом</i>	<i>Екзамен</i>	<i>20</i>
2.2.	<i>Вміти створювати переконливі режисерські постановки фільмів та телевізійних програм, створювати інформаційні та публіцистичні ефірні матеріали</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Проект фільму</i>	<i>10</i>
3.1	<i>Презентувати результати, проводити дослідження в колективі (робота над проектом)</i>	<i>Самостійна робота</i>	<i>Презентація</i>	<i>10</i>
4	<i>Критично опрацьовувати й аналізувати комплекс джерел культурологічного характеру, використовувати здобуті знання у професійній діяльності</i>	<i>Семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>Екзамен</i>	<i>20</i>
	<i>Разом</i>			<i>100%</i>

**6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)**

<b>Результати навчання дисципліни (код)</b>	<b>1.1</b>	<b>1.2</b>	<b>1.3</b>	<b>1.4</b>	<b>2.1</b>	<b>2.2</b>	<b>3.1</b>	<b>4</b>
<b>Програмні результати навчання (назва)</b>								
Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт, зважаючи на положення і методи не соціально-комунікаційних наук.	✓	✓	✓					✓
Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт.				✓	✓	✓	✓	
Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт, зважаючи на положення й методи соціально-	✓	✓	✓					✓

## 7. Схема формування оцінки.

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Впродовж семестру 47 % годин відводиться на аудиторні заняття (практичні заняття, ситуативні тести на лекціях, модульні роботи) і 53 % – на самостійну роботу, спрямовану на формування та реалізацію курсового творчого проєкту – створення сценарію фільму і проведення зйомок, монтажу, озвучення і презентації готового фільму.

Закінчується вивчення предмету екзаменом у 6-му семестрі. Під час складання підсумкового контролю – екзамен (у письмовій формі) студент може отримати максимально 40 балів, мінімально – 24 бали.

### *Схема формування оцінки в 5 семестрі.*

За підсумками семестру за всі види робіт (аудиторні, модульна контрольна робота) студент може набрати мінімально 60 балів, максимально 100 балів. У 6 семестр з набраних балів переноситься 20% від набраної кількості балів, максимально 20 балів, мінімально 12 балів.

	ЗМ 1, 2	
	Min. 60 – балів	Max. 100 балів
Усна відповідь і участь у дискусіях на практичних	12x4=48	16x5=80
Модульна контрольна робота	12	20

### *Схема формування оцінки в 6 семестрі.*

Упродовж семестру за всі види робіт (аудиторні, самостійні) студент може набрати 40 балів максимально, 24 бали мінімально. У кінці семестру до них додаються бали з 5 семестру (12 балів мінімально, 20 балів максимально). Таким чином, на екзамен студент виходить, маючи максимально 60 балів. Рекомендований мінімум на екзамен – 36 балів, критично-розрахунковий мінімум – 20 балів.

	ЗМ 3, 4	
	Min. 24 – балів	Max. 40 – балів
Усна відповідь і участь у дискусіях на практичних	4x3=12	5x4=20
Самостійна сценарна робота	12	20

## 7.1 Форми оцінювання студентів:

### **семестрове оцінювання**

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу та виконання самостійних робіт.

## 5 семестр

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Підсумкова оцінка
Мінімум	20	40	60 (12 балів, 20 %, переходить у 6 семестр)
Максимум	40	60	100 (20 балів, 20 %, переходить у 6 семестр)

## 6 семестр

	Змістовий модуль 3, 4	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	24 (додаються 12 балів з 3 семестру)	24	60
Максимум	40 (додаються 20 балів з 3 семестру)	40	100

### - підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – екзамен. Максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів, мінімально – 24 бали.

Екзамен відбувається у вигляді розгорнутої відповіді на 2 теоретичних запитання, а також презентація екранного твору - ігрового або неігрового фільму, створеного за власним сценарієм ( курсова робота).

Критеріями оцінювання відповіді студента на екзамені є ті ж критерії, що застосовуються під час оцінювання його роботи під час семінарських занять, а саме володіння теоретичним матеріалом, вмінням логічно та критично висловлювати свою думку, ілюструвати відповідь яскравими прикладами екранних робіт з висловленням власної оцінки, оперування термінологією з драматургії та режисури, а також виробництва аудіовізуального твору; використовувати в аналізі знання специфіки компонентів екранних творів ігрового та неігрового видів, їх базових основ та специфіку системи виражальних засобів;

Під час захисту екранного твору обґрунтувати високий рівень реалізації його естетичної функції, а також охарактеризувати його суспільну спрямованість; описати потенційні художні особливості, технологічні характеристики. Чітко визначити вид та жанр екранного твору, проаналізувати його змістовні рівні: інформаційний, виразний, образний.

### 7.2. Організація оцінювання:

Дисципліна поділена на 4 змістові модулі (частини). У першому і другому змістових модулях заплановані лекції, практичні заняття та самостійна сценарна робота, а в третьому і четвертому модулях - практичні заняття і самостійна сценарно-режисерська робота студентів, що в усіх модулях підлягають рейтинговому контролю за рівнем засвоєння знань програмного матеріалу відповідної до семестрової частини курсу та набутих студентом певних фахових навичок.

### **Змістовий модуль 1. Драматургія і режисура неігрового фільму**

Тема 1. Мистецтво сценарію неігрового фільму і телефільму.

Категорії: історія, фабула, сюжет, композиція. Драматичний конфлікт і характер у сценарії. Специфіка перепитій конфлікту і розвиток дії на екрані..

Тема 2. Фільм-факт і фільм-спостереження. Принципи формування сюжету і специфіка розвитку конфлікту.

Тема 3. Режисура неігрового фільму (телефільму) – режисерська співучасть у втіленні авторського задуму: від ідеї і до готового фільму.

Тема 4.Еволюція світоглядної проблеми - образу людини в документальному фільмі та правда її характеру в конфліктній ситуації. Герой та етичні бар'єри в документалістиці.

Тема 5. Художній образ в кіно і на телебаченні як естетична система мистецького освоєння теми. Природа художніх тропів у документалістиці.

Тема 6.Авторський текст і технологія його створення. Мова героїв фільму як психологічна основа правди про характер і внутрішній світ екранного персонажа

Тема 7. Сценарій документального телесеріалу і специфічна комплексна технологія його створення в паралельному режисерському осмисленні залученого матеріалу для екранного висвітлення.

## ***Змістовий модуль 2* Драматургія і режисура ігрового фільму**

Тема 8. Мистецтво ігрового сценарію. Кінодраматургія як специфічний вид творчості. Сценарій і фільм–кінодраматург і кінорежисер як спільний мистецький процес.

Тема 9. Режисура ігрового фільму як мистецтво компонування змістовної форми фільму і управління творчим процесом. Літературний і постановочний сценарії як основа реалізації режисерського задуму.

Тема10.Методи роботи режисера ігрового фільму з драматургом, оператором, художником, звукорежисером, актором як організаційна система мистецького створення фільму.

Тема11.Мистецтво художника-постановника кіно як зображально-декораційне втілення драматургічної основи і режисерського задуму кінотвору.

Тема 12.Мистецтво оператора. Гармонія зображення у фільмі. Композиція кадру. Крупний план, ракурс, кадрування, фокусування. Кінопортрет як образ.

Колорит кінокадру.. Колорит конкретного місця і часу дії. Бачення кольору, натури. Індивідуальні уявлення про характер оптичного образу.

## ***Змістовий модуль 3.* Режисура монтажу.**

Тема 13. Природа технологічного і творчого процесу монтажу окремо знятих кадрів в ідейно-художнє ціле – фільм.

Тема 14. Категорія часу в кіномистецтві. Монтаж як система специфічної виразності екранних засобів для створення кінематографічної художньої правди

Тема 15.Монтаж міжкадровий і внутрішньокадровий. Мізанкадр. Еволюція монтажних форм і стилів.

Тема 16. Монтаж у кіно і на телебаченні.

Модульна контрольна робота

## ***Змістовий модуль 4.* Природа телебачення.**

Тема 17. Природа телебачення і видова й жанрова класифікація його мовлення та організація сценарної справи. Функція і роль телевізійної режисури.

Тема 18. Структура сценарію телевізійної програми.

Тема 19. Сценарії малих драматургічних форм.



Тема 20. Сценарна майстерність великих драматичних телевізійних форм. Специфіка створення пізнавальних і розважальних програм.

Часткове звітування за самостійну роботу – частина 1 (пошук авторського задуму, визначення теми, ідеї, формування концепції сценарію, створення синопсису, формування режисерської концепції, створення сценарію, підготовка постановочного проєкту – входить до модульної контрольної роботи № 1 у ЗМ2; створення режисерського сценарію, оформлення виробничої документації на проєкт, окреслення творчих та виробничих завдань усім учасникам зйомочної групи проєкту, презентація реалізованого проєкту і показ готового фільму – ЗМ4.

Успішне виконання завдання (практичні, самостійна робота (створення проєкту) – створення літературного і режисерського сценаріїв та зйомки, монтаж і презентація фільму, екзамен) – отримання за роботу не менше 60% від максимальної оцінки.

Загальна сума балів за кожен семестр – 100 балів. У 4 семестр з 3-го семестру переноситься мінімум 12, максимум 20 балів.

У 4 семестрі студент може набрати максимально 40 балів (мінімально 24 бали), до яких додаються 20 балів максимально (12 балів мінімально) з 3 семестру. Підсумкове оцінювання (екзамен) – максимум 40 балів, мінімум 24 бали.

**Самостійна робота – підготовка проєкту ігрового або неігрового фільму (курсова творча робота).**

**Оцінювання проєкту:** максимальна кількість балів – 20 (мінімально 12), що складаються з таких компонентів: 1) оригінальність та актуальність авторського задуму, 2) художній рівень сценарію, 3) грамотне виконання усієї творчої та виробничої документації.

Усі семестрові роботи (семінари, самостійна робота) мають бути подані на кафедру або, за домовленістю з викладачем, надсилатися в Google Class у робочий час. На перевірку роботи викладачеві дається один робочий тиждень. Якщо студент з поважної причини пропустив семінар, то він має право його відпрацювати впродовж 14 календарних днів з моменту проведення семінару.

### 7.3 Шкала відповідності оцінок

<b>Відмінно / Excellent</b>	90-100
<b>Добре / Good</b>	75-89
<b>Задовільно / Satisfactory</b>	60-74
<b>Незадовільно / Fail</b>	0-59
<b>Зараховано / Passed</b>	60-100
<b>Не зараховано / Fail</b>	0-59

## СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин			
		лекції	кон	прак	С/Р
<i>5 семестр.</i>					

<b>Змістовий модуль 1. Драматургія і режисура неігрового фільму</b>					
1	<b>Тема 1.</b> Мистецтво сценарію неігрового фільму і телефільму. Категорії: історія, фабула, сюжет, композиція. Драматичний конфлікт і характер у сценарії. Специфіка перепитій конфлікту і розвиток дії на екрані..	2		4	6
2	<b>Тема 2.</b> Фільм-факт і фільм-спостереження. Принципи формування сюжету і специфіка розвитку конфлікту.	2		4	6
3	<b>Тема 3.</b> Режисура неігрового фільму (телефільму) – режисерська співучасть у втіленні авторського задуму: від ідеї і до готового фільму.	2		2	6
4	<b>Тема 4.</b> Еволюція світоглядної проблеми - образу людини в документальному фільмі та правда її характеру в конфліктній ситуації. Герой та етичні бар'єри в документалістиці.	2		2	2
5	<b>Тема 5.</b> Художній образ в кіно і на телебаченні як естетична система мистецького освоєння теми. Природа художніх тропів у документалістиці.	2		2	6
6	<b>Тема 6.</b> Авторський текст і технологія його створення. Мова героїв фільму як психологічна основа правди про характер і внутрішній світ екранного персонажа.			4	6
7	<b>Тема 7.</b> Сценарій документального телесеріалу і специфічна комплексна технологія його створення в паралельному режисерському осмисленні залученого матеріалу для екранного висвітлення.			2	2
<i>Модульна контрольна робота 1.</i>					
<b>Змістовий модуль 2 Драматургія і режисура ігрового фільму</b>					
8	<b>Тема 8.</b> Мистецтво ігрового сценарію. Кінодраматургія як специфічний вид творчості. Сценарій і фільм–кінодраматург і кінорежисер як спільний мистецький процес.	2		4	6
9	<b>Тема 9.</b> Режисура ігрового фільму як мистецтво komponування змістовної форми фільму і управління творчим процесом. Літературний і постановочний сценарії як основа реалізації режисерського задуму.	2		4	6
10	<b>Тема 10.</b> Методи роботи режисера ігрового фільму з драматургом, оператором, художником, звукорежисером, актором як організаційна система мистецького створення фільму.			4	2
11	<b>Тема 11.</b> Мистецтво художника-постановника кіно як зображально-декораційне втілення драматургічної основи і режисерського задуму кінотвору.			2	6

12	<b>Тема 12.</b> Мистецтво оператора. Гармонія зображення у фільмі. Композиція кадру. Крупний план, ракурс, кадрування, фокусування. Кінопортрет як образ. Колорит кінокадру.. Колорит конкретного місця і часу дії. Бачення кольору, натури. Індивідуальні уявлення про характер оптичного образу.			4	6
	<i>Модульна контрольна робота 2</i>			2	
	<b>За 5 семестр</b>	14		42	60
<b>6 Семестр.</b>					
<b>Змістовий модуль 3. Режисура монтажу.</b>					
13	<b>Тема 13.</b> Природа технологічного і творчого процесу монтажу окремо знятих кадрів в ідейно-художнє ціле – фільм.			8	14
14	<b>Тема 14.</b> Категорія часу в кіномистецтві. Монтаж як система специфічної виразності екранних засобів для створення кінематографічної художньої правди.			8	14
15	<b>Тема 15.</b> Монтаж міжкадровий і внутрішньокадровий. Мізанкадр. Еволюція монтажних форм і стилів.			8	14
16	<b>Тема 16.</b> Монтаж у кіно і на телебаченні.			8	14
	<i>Модульна контрольна робота</i>			2	
<b>Змістовий модуль 4. Природа телебачення</b>					
17	<b>Тема 17.</b> Природа телебачення і видова й жанрова класифікація його мовлення та організація сценарної справи. Функція і роль телевізійної режисури.			8	14
18	<b>Тема 18.</b> Структура сценарію телевізійної програми.			8	12
19	<b>Тема 19.</b> Сценарії малих драматургійних форм.			8	14
20	<b>Тема20.</b> Сценарна майстерність великих драматичних телевізійних форм. Специфіка створення пізнавальних і розважальних програм.			8	14
	<i>Модульна контрольна робота 3</i>			2	
	<b>За 6 семестр</b>			70	110
	<b>ВСЬОГО</b>	14	4	112	180

Загальний обсяг **300 год.**, в тому числі:

Лекцій 14.

Практичних робіт - **112 год.**

Завдання для самостійної роботи - **170 год.**

#### РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1.Горпенко Володимир. Архітектоніка фільму. В 5 томах.-К.,ДІТМ,2000.

2.Ілленко Ю. Парадигма кіно. – К., 2003.

3. Мужук Л. Художня правда в документальному фільмі. Екранознавство. Випуск 4. /Збірка наукових та навчально-методичних статей/. К., 2020.- С.73-84.

4. Десятник Г.О. Майстерність екранної творчості: навчальний словник-довідник– Київ, Вид-во КНУ, 2015. – 236 с. 3.
5. Десятник Г.О. Від задуму до екрана: тексти лекцій – Київ, КНУ, 2015. – 226 с. 2017. – 173 с.
6. Десятник Г.О. Професія: режисер кіно і телебачення: тексти лекцій – Київ, Інститут журналістики КНУ, 2018. – 94 с.
7. Брюховецька Л. І. Поетична хвиля українського кіно. – К., 1989.
8. Десятник Г.О., Мужук Л.П. Основи організації кінотелевиробництва: тексти лекцій. – Київ, Інститут журналістики КНУ, 2019. – 109 с.
9. Тарковський Андрій. Закарбований час. К., 2011

#### ***Допоміжна:***

1. Літературний словник-довідник / Під ред. Гром'яка Р.Т., Коваліва Ю.І., Теремка В. І. – К., 1997.
2. Пазолини П. П. Поэтическое кино // Строеие фильма. – М., 1988 – С. – 45-66.
3. Свербилова Т. Г. Драматургія // Історія української літератури ХХ століття : У 2 кн. – Кн. 1. – К., 1998. – С.368-391. .
4. Брюховецька Л. Приховані фільми: українське кіно 1990-х. / Лариса Брюховецька. — К., 2003. — 384 с.
5. Госейко Л. Історія українського кінематографа. 1896 — 1995 / Госейко Любомир. Пер. із франц. — Київ, КІНО-КОЛО, 2005. — 464 с.
6. Зубавіна І. Б. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті: [монографія] / Академія мистецтв України; Інститут проблем сучасного мистецтва. — К. : Фенікс, 2007. — 296с.
7. Літературознавчий словник-довідник / Р.Т. Гром'як, Ю.І. Ковалів та ін. – К.: ВЦ “Академія”, 1997. – 752 с. (Nota bene).
8. Миславський В. Н. Кінословник: Терміни, визначення, жаргонізми. - Харків, 2007. - 328 с.
9. Шупик О. Б. Становлення українського радянського кінознавства. — К., 1977

#### **10. Додаткові ресурси:**

**Провідні інформаційні ресурси в Інтернеті, що відстежують тенденції розвитку кіно, узагальнюють світовий досвід:**

1. [www.aivf.org](http://www.aivf.org) - Асоціація незалежних кінорежисерів, інформаційне джерело для незалежних виробників малобюджетних фільмів.
2. [www.afionline.org.au](http://www.afionline.org.au) – Амераканський кіноінститут. Центр, що здійснює архівні дослідження, вивчає проблеми історії кіно, його естетики, кіноосвіти.
3. [www.bfi.org.uk](http://www.bfi.org.uk) – Британський інститут кіно (архіви, публікації, сценарії).
4. [www.cilect.org](http://www.cilect.org) - CILECT (Міжнародна асоціація шкіл кіно й телебачення, що розробляє широкий спектр проектів. Розташована у Брюсселі).
5. [www.facets.org](http://www.facets.org) – Сінематека, що пропонує фільми.
6. [www.focalpress.com](http://www.focalpress.com) – Focal Press – сайт, що відстежує появу нових досліджень та книг з проблем сучасних мас-медіа.
7. [www.documentary.org](http://www.documentary.org) – сайт Міжнародної асоціації документального кіно.
8. [www.lcweb.loc.gov](http://www.lcweb.loc.gov) – Бібліотека Конгресу США
9. [www.soc.org](http://www.soc.org) – міжнародний сайт товариства кінооператорів, що відстежує новітні тенденції розвитку операторського мистецтва.

11. [www.ufva.org](http://www.ufva.org) – сайт Асоціації університетів - організації, що об'єднує навчальні заклади у галузі кіно.
12. [boxofficeguru.com](http://boxofficeguru.com) – сайт статистичних даних по кінематографу (касових надходжень та ін.)
13. [www.cineweb.com](http://www.cineweb.com) – CINEWEB – сайт з проблем кіновиробництва.
14. [www.allmovie.org](http://www.allmovie.org) – база даних по кінематографу
15. [www.us.imdb.com](http://www.us.imdb.com) – база даних по фільмах та загалом по кінематографу.

#### **Сайти, що висвітлюють сучасні проблеми сценарної майстерності:**

1. [www.cinestory.com](http://www.cinestory.com) - база даних для сценаристів
2. [www.newcenturywriter.com](http://www.newcenturywriter.com) – сайт письменницької премії «Нове століття».
3. [www.screenplay.com](http://www.screenplay.com), [www.screenstyle.com](http://www.screenstyle.com), [www.writersstore.com](http://www.writersstore.com) - сайти, що надають програмне забезпечення та поради для сценаристів
4. [www.scscreenwriting.com](http://www.scscreenwriting.com) - сайт, що відстежує сценарні новації та тенденції сценарного ремесла.
5. <http://www.cinemotionlab.com> – сайт, що дає поради сценаристам (і загалом кінематографістам).
6. <http://kinodramaturg.ru/> - сайт: майстер-класи кінодраматургів, сценарії, сценаристи, відео.

#### **Підбірка фільмів, що визнані найкращими професійним середовищем**

<https://topdocumentaryfilms.com/>

Популярні проекти BBC

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLB0B9AF5754158BA9>



